

De stemming van 8 september 2013

De electorale positie van de regeringspartijen wordt geleidelijk nog zwakker. Stonden begin mei deze partijen samen nog op 44 zetels, inmiddels staat het op het laagste punt sinds de verkiezingen (30 zetels). Dat is in die periode toe te schrijven aan de daling van zowel de PvdA als de VVD. Vandaag zijn de VVD en PvdA weer 1 weggezakt en staan nu resp. op 19 en 11 zetels. De VVD op het laagste niveau sinds maart 2010, toen waren de vorige Gemeenteraadsverkiezingen. De PvdA op het laagste niveau tot nu toe gemeten. VVD+PvdA samen hebben voorheen samen alleen op dit lage niveau gestaan in oktober 2009.

De PVV stijgt naar 32 zetels (+1) en is daarmee veruit de grootste partij. Deze scores haalde de partij in het najaar van 2010. D66 komt nu op 19 zetels (+1), de hoogste score sinds maart 2010, vlak voordat de VVD aan haar grote opkomst begon. En staat nu gelijk aan de VVD.

Uit de rest van de resultaten van het onderzoek van vandaag blijkt dat de grote groep kiezers die inmiddels niet meer VVD of PvdA stemmen (ongeveer een derde van de opgekomen kiezers!), behoorlijk afgeknapt zijn op die twee partijen en de betrokken politici. Het is daarmee veel meer een push-effect dan een pull-effect (dus dat kiezers partijen verlaten omdat ze afgeknapt zijn dan dat ze door andere partijen sterk aangetrokken worden.)

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	1-9-2013	8-9-2013	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	41	20	19	-1	-22
PvdA	38	12	11	-1	-27
PVV	15	31	32	1	17
SP	15	24	24		9
CDA	13	16	16		3
D66	12	18	19	1	7
ChristenUnie	5	6	6		1
Groen Links	4	5	5		1
SGP	3	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	4	4		2
50PLUS	2	10	10		8
Andere partij					
Totaal	150	150	150		
VVD+PvdA	79	32	30	-2	-49

Naar aanleiding van de discussie rondom gesprekken tussen de regeringspartijen en D66 zijn een aantal vragen gesteld over de samenstelling en de toekomst van de regering. Ook daaruit blijkt hoezeer de meeste kiezers afstand hebben genomen tot de huidige regering.

q1::Vindt u het een goed idee als partijen zoals D66 in de regering worden opgenomen om zo er zeker van te zijn dat er ook in de Eerste Kamer een meerderheid is van partijen in de regering?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Ja	31%	5%	45%	44%	60%	31%	8%	22%
Nee	58%	84%	48%	46%	31%	59%	81%	69%
Weet niet/geen antwoord	10%	11%	7%	10%	9%	10%	11%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q2::Zou u het bezwaarlijk vinden als er een nieuwe regeringscoalitie wordt gevormd zonder dat er nieuwe verkiezingen worden gehouden?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Ja	58%	86%	49%	39%	27%	55%	84%	64%
Nee	40%	13%	50%	56%	71%	43%	14%	33%
Weet niet/geen antwoord	2%	1%	2%	5%	2%	2%	2%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q3::Denkt u dat er wel of niet gesprekken zijn gevoerd over een mogelijke toetreden van D66 tot de regering?

<i>verticaal gepercenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Ja	78%	92%	73%	59%	73%	76%	91%	95%
Nee	4%	0%	7%	2%	13%	6%	1%	1%
Weet niet/geen antwoord	18%	8%	20%	39%	14%	19%	8%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q4::Denkt u dat het kabinet in zijn huidige samenstelling over een half jaar nog bestaat?

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Ja	37%	11%	48%	36%	54%	44%	21%	13%
Nee	48%	79%	35%	52%	30%	37%	66%	75%
Weet niet/geen antwoord	15%	10%	17%	12%	17%	20%	13%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

q5::Wilt u dat dit kabinet in zijn huidige samenstelling over een half jaar nog bestaat?

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Ja	29%	3%	41%	35%	47%	33%	6%	6%
Nee	61%	94%	48%	50%	40%	56%	86%	88%
Weet niet/geen antwoord	10%	3%	11%	15%	13%	12%	8%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De steun voor de aanschaf van de JSF is onder de bevolking klein. Maar 25% vindt het een goede beslissing dat er nu een gevechtsvliegtuig wordt gekocht. 65% van de PvdA-kiezers uit 2012 vindt dat de PvdA beter het kabinet kan laten vallen dan instemmen met de aanschaf van de JSF.

q6::Stellingen over het besluit om JSF aan te schaffen

percentage eens	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Nederland heeft geen luchtmacht meer nodig	18%	27%	14%	4%	20%	19%	27%	16%
Het is goed dat er nu nieuwe gevechtsvliegtuigen worden gekocht	25%	15%	38%	43%	33%	21%	9%	29%
De aanschaf van de JSF zal veel meer gaan kosten dan nu wordt gezegd	83%	94%	77%	65%	80%	82%	99%	80%
Het is goed voor de economie van Nederland dat de JSF-toestellen nu worden gekocht	21%	11%	36%	35%	26%	14%	4%	25%
Je moet eerst wachten tot de economie fors aangetrokken is voordat je deze beslissing neemt	59%	74%	50%	29%	33%	62%	84%	61%
De regering laat zich leiden door een lobby van belanghebbenden	72%	87%	60%	38%	65%	74%	91%	80%

q7::Bij de VVD-politici zijn er veel voorstanders om de JSF te kopen. Bij de PvdA-politici is er meer aarzeling. Wat vindt u wat de PvdA eigenlijk had moeten doen?

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Weigeren in te stemmen, ook als het betekent dat het kabinet valt	58%	78%	37%	29%	48%	65%	93%	74%
Als de VVD dreigt het kabinet anders te laten vallen, toch instemmen	10%	3%	11%	17%	10%	12%	1%	1%
Instemmen, omdat het een goede beslissing is	19%	5%	35%	43%	26%	12%	4%	17%
Weet niet/geen antwoord	13%	14%	17%	11%	16%	11%	3%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Nog VVD	Geen VVD meer	Nog PvdA	Geen PvdA meer
		Weigeren in te stemmen, ook als het betekent dat het kabinet valt	58%	12%	54%
Als de VVD dreigt het kabinet anders te laten vallen, toch instemmen	10%	17%	9%	30%	8%
Instemmen, omdat het een goede beslissing is	19%	48%	25%	15%	10%
Weet niet/geen antwoord	13%	23%	12%	16%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Naar aanleiding van de HJ-Schoorede van Mark Rutte zijn er een aantal vragen over de premier gesteld en het onderwerp visie. Ook hierbij wordt getoond hoe groot het verschil is in oordeel over Mark Rutte tussen de kiezers die nog wel op de regeringspartijen aangeven te stemmen en de kiezers die een jaar na de verkiezingen aangeven niet meer die partij te stemmen.

Ook hier zien we de negatieve houding ten aanzien van de regeringspartijen, de regering en de premier. 55% vindt hem ongeschikt als premier en maar 21% vindt dat hij de juiste man op de juiste plaats is.

q8::Denkt u dat Mark Rutte een visie heeft over wat er met Nederland in de toekomst moet gebeuren?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Ja	32%	11%	56%	35%	42%	23%	14%	8%
Nee	59%	84%	38%	59%	50%	66%	82%	89%
Weet niet/geen antwoord	9%	5%	7%	6%	8%	12%	4%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Nog VVD	Geen VVD meer	Nog PvdA	Geen PvdA meer
Ja	32%	84%	38%	44%	16%
Nee	59%	7%	56%	36%	79%
Weet niet/geen antwoord	9%	8%	6%	20%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

q9::Omschrijvingen die passen bij Mark Rutte

percentage eens	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS*
Goede spreker	71%	62%	86%	78%	84%	61%	62%	86%
Verandert vaak van mening	66%	93%	57%	57%	50%	66%	82%	70%
Ongeschikt als premier	55%	76%	36%	40%	34%	67%	76%	59%
Verkwanselt de uitgangspunten van de VVD	52%	85%	65%	42%	37%	38%	44%	62%
Echte liberaal	43%	24%	46%	31%	46%	54%	53%	50%
Weet wat hij met Nederland wil	29%	17%	45%	38%	32%	20%	17%	14%
Juiste man op de juiste plaats	21%	6%	40%	23%	34%	11%	8%	5%
Principieel	20%	10%	33%	19%	22%	15%	19%	11%

percentage eens	Allen	Nog VVD	Geen VVD meer	Nog PvdA	Geen PvdA meer
Goede spreker	71%	97%	80%	75%	58%
Verandert vaak van mening	66%	26%	75%	52%	71%
Ongeschikt als premier	55%	8%	54%	48%	74%
Verkwanselt de uitgangspunten van de VVD	52%	43%	80%	31%	42%
Echte liberaal	43%	71%	31%	63%	52%
Weet wat hij met Nederland wil	29%	77%	25%	37%	15%
Juiste man op de juiste plaats	21%	72%	21%	23%	7%
Principieel	20%	46%	24%	22%	15%

*) stemt nu 50PLUS